

Innhaldsoversikt

Forord	5
Forkortingar	7
DEL 1: INTRODUKSJON	15
Kapittel 1 Emnet for boka	17
1.1 Emnet	17
1.2 Nærmare om omgrepa personvern, privatliv og privatlivets fred ..	19
Kapittel 2 Litt om utvalet og bruken av utanlandsk rett	26
Kapittel 3 Om den vidare framstillinga	29
DEL 2: DET KONSTITUSJONELLE RAMMEVERKET FOR AVVEGINGA	31
Kapittel 4 Rettsleg forankring	33
4.1 Innleiing	33
4.2 Om rangforholdet mellom kolliderande rettar som argument i rettslege vurderingar	34
4.2.1 Trinnhøgdeprinsippet: bindande norm for løysinga av kollisjonar mellom rettsnormer eller (berre) argument i tolkingsprosessen?	34
4.2.2 Korleis rangforholdet mellom kolliderande rettar blir brukt som argument – eksempel frå juridisk teori og rettspraksis	37

4.3	Om grunnlovsvernet av sivile og politiske rettar. Litt om tolkinga av forrangsregelen i menneskerettslova § 3	42
4.3.1	Det ufullstendige vernet av sivile og politiske rettar i Grunnlova	42
4.3.2	Ulovfesta prinsipp med grunnlovskarakter	43
4.3.3	Kan Grunnlova § 110 c tene som eit sjølvstendig grunnlag for utpenslinga av eit meir fullstendig grunnlovsværn av menneskerettane?	45
4.3.4	Forrangsregelen i menneskerettslova § 3: Statsrettsleg regel om normhierarki eller rettskjeldeprinsipp?	52
4.4	Kort om vernet av yringsfridommen	55
4.4.1	Grunnlova § 100	55
4.4.2	EMK artikkel 10.	58
4.5	Kort om personvernet i Grunnlova. Særleg om «personlighetens rettsvern» i dommen i Rt. 1952 s. 1217 («To mistenkelige personer»)	62
4.5.1	Kort om personvernets fragmentariske uttrykk i Grunnlova	62
4.5.2	Særleg om «personlighetens rettsvern» i dommen i Rt. 1952 s. 1217 («To mistenkelige personer»)	63
4.6	Vernet mot offentleggjering av privatinformasjon i EMK	81
4.6.1	Problemstillinga.	81
4.6.2	Vernet i EMK artikkel 8 nr. 1 gjeld «any information relating to an identified or identifiable individual»	82
4.6.3	Særleg om vernet av eige bilde.	84
4.6.4	Om privatinformasjonen er sensitiv eller ikkje, inngår som eit element i vurderinga av proporsjonalitetsvilkåret i EMK artikkel 8 nr. 2	88
4.6.5	Konklusjon	89
4.7	Vernet mot ærekrenkingar i EMK	90
4.7.1	Problemstillinga.	90
4.7.2	Kort om sondringa mellom ærekjensle og omdømme.	90
4.7.3	Inneheld EMK artikkel 8 nr. 1 eit vern mot krenkingar av ærekjensla?	91
4.7.4	Omdømmevernet i EMK artikkel 8 nr. 1	94
4.7.5	Konklusjon	126
4.8	Canadisk rett	126
4.8.1	Vernet av yringsfridommen i section 2(b) i Canadian Charter of Rights and Freedoms	126
4.8.2	Det konstitusjonelle vernet av privatlivet.	128
4.9	Amerikansk rett	133

4.9.1 Vernet av ytringsfridommen i First Amendment	133
4.9.2 Det konstitusjonelle vernet av privatlivet.	136
4.10 Samanfatning	143
Kapittel 5 Andre grunnlag for fastlegging av rangforholdet mellom ytringsfridommen og dei kolliderande rettane	145
5.1 Innleiing.	145
5.2 Utsegna om at ytringsfridommen har prioritet framfor kolliderande rettar og interesser – «not ... a choice between two conflicting principles»	146
5.2.1 Kort om prinsipputsegna i Sunday Times v. the United Kingdom frå april 1979.	146
5.2.2 Utsegna tek ikkje sikte på situasjonar der begge dei kolliderande rettane har eit sjølvstendig vern i konvensjonen.	147
5.2.3 Er prinsipputsegna vidareført i seinare praksis frå EMD?.	150
5.3 Utsegna om at vilkåra for inngrep i ytringsfridommen skal tolkast strengt	152
5.3.1 Kort om prinsipputsegna	152
5.3.2 Lovskravet.	154
5.3.3 Kravet om legitimt føremål	158
5.3.4 «Necessary in a democratic society»-vilkåret	158
5.4 Utsegna om at ytringsfridommen er ein grunnføresetnad for eit demokratisk samfunn.	159
5.5 Samanfatning	163
Kapittel 6 Nokre avsluttande refleksjonar om betydninga av rangforholdet mellom kolliderande rettar	164
6.1 Innleiing.	164
6.2 Klargjeringa av det konvensjonsrettslege utgangspunktet for avveginga	165
6.3 Samanhengen mellom det konvensjonsrettslege utgangspunktet og utforminga av domstolsskapte avvegingsmarkørar	171
Kapittel 7 Retningslinjene og metodane for avveginga mellom dei kolliderande rettane.	176
7.1 Innleiing.	176
7.2 Dei positiverte retningslinjene for avveginga.	176
7.2.1 Avvegingsnormene i EMK artikkane 8 og 10, og Grunnlova § 100	176

7.2.2 Avvegingsnorma i section 1 i Canadian Charter of Rights and Freedoms.	189
7.2.3 Den absolutte formuleringa av First Amendment i U.S. Bill of Rights.	191
7.3 Nærmare om dei ulike metodane for avveginga	194
7.3.1 Problemstillinga.	194
7.3.2 EMD og Norges Høgsterett: Breitt formulerte interesseavvegingar	195
7.3.3 Supreme Court of Canada: Den tradisjonelle tilnæringsmåten i common law	200
7.3.4 U.S. Supreme Court: Testar og kategoriar	206
7.4 Skuldast desse variasjonane systemforskjellar, eller er rettspraksis under First Amendment meir ferdigutvikla og raffinert?	210
7.5 Ein kommentar til kritikken mot den norske avvegingsmetoden (rettsstridsvurderinga).	214
7.6 Samanfating	219
DEL 3: UTVALDE LOVVILKÅR OG DOMSTOLSSKAPTE AVVEGINGSMARKØRAR.	221
Kapittel 8 Nokre innleiande merknader om føresegnene i formell lovgjeving om ærekrenkingar, hatefulle ytringar og privatlivets fred . .	223
8.1 Innleiing.	223
8.2 Kort om det strafferettslege og erstatningsrettslege vernet i gjeldande formell lovgjeving.	223
8.3 Om lovendringane som vart vedtekne av Stortinget i mai 2009 . .	225
8.4 Særleg om det nye erstatningsrettslege vernet mot ærekrenkingar i skadeserstatningslova § 3-6 a.	227
8.4.1 Kort om departementets forslag, og om den vedtekne formuleringa av avvegingsnorma	227
8.4.2 Opprekninga av relevante moment er ikkje uttømmande. . .	229
8.4.3 Tilvisinga til omsyna bak ytringsfridommen	229
8.4.4 Retningslinjene for rettsstridsvurderinga	231
Kapittel 9 Retningslinjene for tolking av omstridde ytringar	233
8.1 Innleiing.	233
9.2 Amerikansk og canadisk rett	234
9.3 Retningslinjene for tolking i norsk rett	237

9.3.1 Kan det utleiast retningslinjer for tolkinga av omstridde ytringar i praksis frå EMD?	237
9.3.2 Retningslinjene for tolking i sakene om diskriminerande og hatefulle ytringar	250
9.3.3 Retningslinjene for tolking i sakene om ærekrenkande ytringar	264

Kapittel 10 Kvalifisering av det objektive gjerningsinnhaldet i formell lovgjeving.

10.1 Innleiing.	272
10.2 Amerikansk rett	273
10.3 Canadisk rett	276
10.4 Kvalifisering av det objektive gjerningsinnhaldet i føreseger i norsk rett	279
10.4.1 «Clear and present danger»-testen har ikkje fått gjennomslag i praksis frå EMD	279
10.4.2 Diskriminerande og hatefulle ytringar	281
10.4.3 Privatlivets fred	288
10.4.4 Ærekrenkande ytringar	291

Kapittel 11 Skuldkravet for spørsmålet om sanning

11.1 Innleiing	293
11.2 Amerikansk rett	294
11.3 Canadisk rett	300
11.4 Skuldkravet i norsk rett	301
11.4.1 EMD vurderer om ytraren var i aktsam god tru («good faith»)	301
11.4.2 Kort om skuldkravet i straffelova 1902 § 249 nr. 3. Aktsam god tru inngår dessutan som eit av momenta i rettsstridsvurderinga	304
11.5 Særleg om forslaget frå Ytringsfridomskommisjonen om delvis restaurering av skuldkravet	308
11.5.1 Nærmare om dei ulike elementa i forslaget	308
11.5.2 Forslaget inneber ei einseitig vektlegging av ytringsfridommen	311
11.5.3 Kan skuld som vilkår for ansvar kombinerast med aktsam god tru som rettsstridsutelukkande moment?	312
11.6 Kort om forslaget frå Straffelovkommisjonen om grov aktløyse som vilkår for straff	314

Kapittel 12 Sanksjonsregimet	317
12.1 Innleiing	317
12.2 Amerikansk og canadisk rett	317
12.3 Norsk rett	321
12.3.1 Ei oversikt over sanksjonane mot krenkande ytringar	321
12.3.2 Om vektlegginga av sanksjonsintensiteten i proporsjonalitetsvurderinga under EMK artikkel 10 nr. 2.	332
12.3.3 Om vektlegginga av sanksjonsintensiteten i vurderinga av om staten har oppfylt den positive plikta i EMK artikkel 8	353
12.3.4 Innverkar sanksjonsintensiteten på rettsstridsvurderinga i norsk rett?	358
DEL 4: REGISTER	371
Lover og konvensjonar	373
Forarbeid og offentlege dokument	375
Rettsavgjerder	377
(I) Dommar og avgjerder frå Norges Høgsterett	377
(II) Dommar og avgjerder frå norske underrettar	379
(III) Dommar frå European Court of Human Rights	379
(IV) Avgjerder frå European Commission of Human Rights	384
(V) Dommar frå U.S. Supreme Court	385
(VI) Dommar frå Supreme Court of Canada	386
(VII) Dommar frå House of Lords	386
(VIII) Andre rettsavgjerder	386
Litteratur	387
Anna materiale	403
Stikkord	404